

Matutiin

Ma tõusen üles ja ripun. Minu kohal puidust katusetalad, mis on vanast õlist ja suitsust läbi imbunud. Valgus on tuhm ja hall ja hägune ning ma ei suuda kuidagi meenutada, kus ma olen. Minu kõhus ja rinnus saab alguse paanika, nagu laperdaks seal mõni lõksu sattunud olend. Vaatan ringi ja otsin hallusest vihjeid, mis ütleksid mulle, mida ma siin teen. Midagi on läinud kaotsi sügavas unes, millest äsja virgusin. Mingi sõna või tähendus minus peituvale kurbusele, millele ma ei oska nime anda. Ma ootan ja õõtsun ning lõpuks kerkib jõemülikast üles vastus. Pole kindel, kas seda ma otsisingi, aga vastus tõuseb pinnale ja toob kaasa omamoodi kergendustunde. Seda on tunda hommikuhelides. *Kuula*, ütleb hääl. *Sa oled kodus*.

Külmuse kuiv, terav poolkaja. See kõigepealt. Madalal maapinna lähedal, muutes vahemaad pikemaks. Seejärel kasvab helist välja laohoone – neli seina, tugevad ja puhtaks kistud nagu marsirütm. Siis uurin, kas teisi on kuulda. Kuulan nende erinevaid helisid, rütme. Clare'i lühikesi samme, mis käivad kärsitult edasitagasi. Brennani raskemaid. Abeli kergeid ja ebakindlaid, nagu ta tahaks igal sammul meelt muuta. Lucien? Tema omi veel ei ole.

Järgmisena püüan kuulata vett laohoone seinte taga. Paadirahvas sõidab juba allajõge Richmondi kaubitsema. Nad laulavad jõevaadetest ja hoovuse taktidest üles- ja allavoolu. Nende meloodiad järgivad iga kaldakumerust, nii et kui teraselt kuulata, võib jõge vaimusilmas peaaegu näha. Vaiksed ja sõnatud hääled navigeerivad pooleldi lauldes, *la la leia la*, mis on peaaegu jõe enda laul. Selle kohal, väikeste kuunarite ning lamedapõhjaliste paatide sees ja ümber, põimuvad kokku teistsugused sõnumid. Nendel on sõnad, mõned neist töötavad kavalalt

vastu muusika sõnumile. Üleujutus Leaside'is. Polissipraam sildus hommikul Hammersmithis, et salakaupa otsida. Columbia Roadil müüakse moone. Üks tüdruk jäi Lambethi pool paadis kadunuks.

Lõpuks tõmban tekid pealt ja tõstan jalad üle võrkkiiige serva. Seda tehes kukub miski kolinal põrandale ja ma võtan selle üles. See on jõekivi, kuiv ja krobeline – mälestus, mida ilmselt eelmisel ööl meelde tuletasin. Mida iganes kivi endas peidab, nüüd see vaikib ja ma panen selle *presto* mälestustekotti. Kehamälu on esememälestustest tugevam ja kehamälu ütleb: *mine teiste juurde*. See ütleb: *söö, kajavalgusta, mine jõe äärde*. See ütleb: *õhtu on mäletamiseks*. Ja kõrvale: kõik eelnev on *teotufoonia*.

Minu nimi on Simon, mõtlen ma. Elan laohoones Dog Isle'is Londoni linnas. Olen Five Roveri killa liige.

Lükkkan kardinad eest ja astun päevavalgusesse.

Laohoones hõõguvad lee söed ja ülejäänud kild on kohal, mis paneb mu südame rõõmust paisuma. Abel kohendab tuld. Clare viilutab töölaua juures leiba. Brennan venitab jalgu. Kui õigesti kuulata, on kõigel oma rütm. Abel toob karbi ja tõstab lusikaga teelehti vette. Clare valab piima vasest potti, lisab mett, muskaatpähklit. Brennan pistab leivatükid röstimisorade otsa. Me kõik viime ühe ora tule juurde, oleme ringis lee ümber ja joomme magusa, vürtsitatud piimaga teed. Oleme oma kohtadel tänu kehamälule. Hommikuti ei räägi keegi, mitte enne, kui oleme end piisavalt kogunud, teadmaks, kes me oleme ja millega tegeleme. Alles pärast Ainutõde.

Praegu kuulates kostuksid ühtlased sammud tänaval. Trügivad, kiiresti liikuvad. Inimesed kõnnivad ristimajadesse, parkidesse, avalikesse paikadesse, kogunevad kokku, et Ainutõde kuulata ja seda avalikult, seltsi ja lohutuse saamiseks üheskoos kuuldavale tuua. Meie, Green Witchist Five Roverini tegutsev Thamesi kild, koguneme seda laulma koos kruusitäie magusa teega ümber lee, meie hääled uniselt hägusad, Lucien meid

juhtimas. Üks ja seesama igal hommikul. Tule raksatuste ja praksumise saatel, magusa teega, jõgi aeglaselt kõrval voolamas ja maa-alune meid juba kutsumas.

Kuulen teda enne, kui näen. Pikkade jalgade kõnd rõdul. Lucien astub sisse ja on raske teda mitte esimese asjana vaadata. Sama lugu on siis, kui pimedusest valguse kätte minna, eks ole? Kõigepealt näen tema profiili, seejärel hoogsat käeliigutust. Ta ulatab teekannu mulle, ma võtan selle vastu ja riputan konksuga traadi otsa, mis on üle lee tõmmatud.

Siis on õhus tunda värelust, mis annab märku, et Kellamängu aeg on kohe käes. Omamoodi viivitus või elevuse tõstmine, hääle puhtaks kõhimine enne suurt teadaannet. Ja sellega koos kerkib esile küsimus. See tärkab minu peas unesetetest. Pole kindel, kas see on minu või kellegi teise hääle. *Saabumine Londonisse*, küsib see, *milline see oli?* Ma vaatan kõrvale, nagu seal võiks olla keegi, kes ütleks, kust see küsimus tuli, mida see tähendab. Aga selle üle pole nüüd aega pead murda, sest ruumi keskel tõstab Lucien käed ning sellega koos kõlavad Kariljoni esimesed noodid. Ainutõde.

Minust käib läbi rõõmujõnksatus, tugev ja ere. Ma avan meeled ning lasen muusikal ja sõnadel tulla. Rütm on niisama tuttav kui hingamine. Akordid on selged ja tulvil ilu. Lucien näitab käemärke, kannab kõik ette käe abil, et me seda sisimas üheaegselt näeksime ja kuuleksime. *Do mi la.*

Mis juhtub ebakõla ajal? küsib muusika.

Ja meie laulame ette õige vastuse:

*„Ebakõla ajastu heli on kõver.
Igaüks meloodiat ihkab;
ükski ei tea oma osa.“*

Ainutõde jutustab juhtunust nii, nagu see toimuks endiselt. Alati siin ja alati viisi keeles pajatades. Iga osa vaid rida pikemast meloodiast. Aga seda õpetatakse samuti: *osa on tervik ja tervik on osa*. Mina mõtlen nii, et Ainutõde on ring, mille lõpp on algusega ühenduses. Ei ole eelnevat ega järgnevat. Kui ühest kohast alustada, avastad varem või hiljem, et jõuad teiselt poolt ringiga tagasi.

*“Ebakõla ajastul keegi ei võida.
Mõttetu muusika
uksele taob.”*

Kuidas läheb heli kõveraks? küsib Kariljon.

*„Ebakõla ajastul vaid sõnu kummarda.
Abne röögatult on keel.
Abned mõõgad ka.*

*Ebakõla ajastul vaid kõnet kummarda.
Kurat elab muusikas.
Heli käivita.”*

Mis toimub linnades? küsib Kariljon.

*„Helist saab sõjariist, helist saab sapp,
helist saab keisendus, siis
langeb viimne kui linn“*

Vastus on karm ja nuhtlev. Ebakõla tipul, Turma ajal, sai helist relv. Linnas hakkas klaas värisema, muutus pragunedes valgeks ja koorus akende eest. Hooned varisesid põrmu. Mettel väändus ja muutus ebakõlaliseks. Jões kerkis vesi ühe lainena üles nagu sein ega langenudki alla. Mis sai inimestest? Inimesed

jäid pimedaks ja kurdiks. Inimesed surid. Sild Bankside'i ja Paul'si vahel vabises ja liikus, nii vähemalt räägitakse. Inimesed jooksid, aga mitte kunagi piisavalt kiiresti. Pärast Turma jäid järele vaid puhta südame ja kuulmisega inimesed. Nad elasid linnades. Nad ootasid korda; nad ootasid uut harmooniat.

Sõnad on lihtsad, sest sõnu ei tohi usaldada. Nüüd peitub tähendus muusikas. Mitte keegi ei jää märkamatuks. Isegi meie, kes me maa-alusest viimaseid Leedi riismeid korjame.

„Mettel magab jões, turma tundmata.

Rahuline trööst.

Hele salvija.“

Noodid tõusevad mu keelelt lendu nagu ikka. Korduvad *forte's*, üha uuesti ja uuesti ja uuesti, kuni laul kinnistub sügavamale kui mälu. Sellega koos saabub suur rahu. Hommikuse ärkamise karm murelikkus, hämu ja püüdlused, see kõik kaob.

„Ebakõla tubast tõuseb kokkukõla.

Karijoni ordu.

Taevamuusika.“

Ma ei tea, kas seda teen ainult mina, aga mõnikord püüan Ainutõde ette kujutada joonena, mis algab ühes kohas ja liigub teise. Aga ma ei suuda seda teha. Mitte kunagi. Arvan, et seda teha püüda on teotufoonia. Selle asemel liigub laul ringiratast, teeb läbi oma muutused ning iga hetk kordub üha uuesti – klaasi langemine, silla liikumine, inimeste jooksmine.

Ebakõla elab meiega isegi Ordu harmoonias. Teisele poole jõge vaadates on näha Turma tagajärjel maha varisenud hooned. Sild Bankside'i ja Paul'si vahel väriseb ja liigub. Inimesed jooksevad, aga mitte kunagi piisavalt kiiresti. Bankside'i ja Paul'si vahel ei ole nüüd silda, kuid tänavatel ja turgudel laulavad lapsed

vanast ennustusest, nagu see juhtuks endiselt, nagu see juhtuks kogu aeg. *Londoni sild variseb kokku, variseb kokku, variseb kokku. Londoni sild variseb kokku, mu ilus neid.*

Priimi¹⁶ ajal me riietume maa-alusesse minekuks. Kõigepealt villane soe pesu, mille peale lähevad teksapiüksid. Jala otsa veel üks kiht villast, et vett peletada ja sooja hoida. Selle peale panen polüestrist pealiskingad, siis säärised. Räägitakse, et see hoiab paremini vett, kuigi ma kahtlen selles.

Me pakime kaasa tikud, plaskud värsket veega, mingisugusesse õlipaberisse mähitud hunniku kaerahelbeküpsiseid, mõned kuivatatud jäneseliharibad.

Väljume laohoonest ahtas rivis. Kõik ühtemoodi riides, näod kahvatud nagu koidik. Kanali ääres on vaikne. Lamedad pragunenud betoonplaadid ulatuvad alla kahe kraana vrakkide juurde, mis sissepääsu valvavad. Vesi voolab otse meie kõrval kitsukeses jõekäärus, mis eraldab meie doki osa linnast peaaegu nagu saare. Ilmselt kunagise silla mettelist kaldtoed on ebakõllalised ja väändunud.

Taevas on valge ja tardunud. Me kõnnime vanadest kõverdunud kraanadest mööda ja sealt, nüüd kiirustades, veidi pingutades, jookseme Liver Streeti trepist korruga kolmest astmest üles.

Ma hingan sisse jõe lõhna, mis meenutab vana teed, ja näen kaldariisujate tuttavaid kujusid, kes kõnnivad nagu kured, sirgete jalgadega, seljad küürus ja nõiavitsad vabisemas. Nad on nagu pimedad, keda juhivad kuuldused Leedi sosinast ja haruldasest heldusest – thamesimutta jäänud kildudest.

Ainutões ei räägita Kahvatust Leedist eriti midagi.

---

¹⁶ Priim – katoliku tunnipalve hommikune osa

Kui ebakõla relv hävitati – ja enamiku sõnul juhtus see Batter Sea taga järsakul –, leiti rusudest pallaadiumi, Kahvatut Leedit. Leedi paisati plahvatuslega kaugele laiali ja seejärel seadis ta end sisse jões. Just sealt me teda jahime. Kuna pallaadiumist tehakse Kariljoni. Sada protsenti temast läheb selleks. Ta on ülipuhas. *Ebakõla tuhast tõuseb kokkukõla.*

Ainutões ei räägita sulle seda, et ebakõla ajal kasutati Leedit ka muudeks asjadeks. Vähem puhtamal kujul oli ta isegi väga laialt kasutuses. Temast leiab väikesi kübemeid salaplaatides ja paljudes väikestes, väiksetes elektrikkides. Fleet, üks meist lääne pool tegutsev kild, otsib läbi vanade autode surnuaedu, ja kuigi neil ei ole lootustki puhast pallaadiumi leida, on seda palju peidus sealsetes torudes. Loomulikult on sedasorti otsimine räpane töö. Vaja läheb kuningvett ja kannatlikkust.

Kõige lihtsam on ette kujutada, et Kariljon koosneb viledest. Iga Ordu liige kannab kaasas omaenda väikest vilet või pigem flööti, mis kujutab endast *üht osa tervikust*. Ja Tsitadellis, Kariljoni südames, pannakse kõik vilede kokku, nii et sellest saab orel, mis on pillide valitseja.

Minu nimi on Simon, mõtlen ma. Elan laohoones Dog Isle'is Londoni linnas. Olen Five Roveri killa liige. Me jookseme maa-aluses ja otsime sealt Leedi tükke. Me laulame Ainutõde. Me kaupleme Londoni turgudel. Matutiinil ja vesperil jääme Kellamänguks vakka.